

Finansdepartementet
Skatteøkonomisk avdeling
Oversendt elektronisk til postmottak@fin.dep.no

Oslo, 5. desember 2022

Innspill til utforming av grunnrenteskatt for vindkraft

1. Innledning: Norwea og Energi Norge viser til forslag om innføring av grunnrenteskatt på vindkraft i forbindelse med statsbudsjettet for 2023, samt våre innspill til Stortinget og Finansdepartementet i den anledning. Vi er i utgangspunktet ikke avvisende til at en eventuell grunnrente i vindkraften blir beskattet. Det er imidlertid på ingen måte sannsynliggjort at det vil bli grunnrente i vindkraft de nærmeste årene. Vi mener forslaget slik det står er til hinder for den storstilte utbyggingen av ny kraftproduksjon som behøves for å nå regjeringens politiske mål om kraftoverskudd, industrivekst og utslippsreduksjoner.

Dersom en grunnrenteskatt på vindkraft likevel skal innføres fra 2023 er det helt avgjørende at ordningen får en utforming som sikrer:

- At fremtidige vindkraftinvesteringer som er lønnsomme før grunnrenteskatten også er lønnsomme etter den nye skatten (nøytralitet).
- At eksisterende vindkraftverk unntas fra ordningen, eller at grunnrenteskatten for disse innføres på en måte som ikke medfører risiko for konkurser eller urimelig beslag av verdier.

Den varslede høringen av forslaget blir viktig, og vi oversender med dette noen innspill til høringsdokumentene.

2. Grunnrenteskatten må ta hensyn til den begrensede lønnsomheten som er i vindkraft. Næringen er ikke avvisende til grunnrenteskatt for vindkraft, og vil dele verdier med både vertskommuner og storsamfunn. Historisk har grunnrenteskatt for bl.a. vannkraft vært begrunnet i et ønske om å hente inn deler av den meravkastning som oppstår som følge av tilgang til en knapp naturressurs.

Vindkraft har imidlertid så langt ikke hatt noen særskilt høy avkastning, noe også Finansdepartementet har påpekt ved flere anledninger. Lønnsomheten i eksisterende vindkraft er moderat til lav og varierer med bl.a. prisområde og inngåtte kraftsalgsavtaler.

Økende turbin-, bygge- og rentekostnader peker i retning av økende levetidskostnader, på kort til mellomlang sikt, stikk i strid med Finansdepartementets fremskrivninger. Det er altså usikkert når og om det oppstår grunnrente i vindkraft.

Samtidig har vi et stort behov for mer vindkraft. Norge går mot et underskudd på kraft i løpet av få år, noe som vil gjøre det nærmest umulig å nå regjeringens mål om reduserte klimautslipp og industrivekst. Vindkraft på land er den eneste fornybare teknologien som kan bidra raskt nok med de volumer som er nødvendige.

Dersom det nå innføres grunnrenteskatt på en fornybarteknologi hvor vi trenger vekst fremover, og der det ikke er sannsynliggjort at det vil kunne realiseres grunnrente, så stilles det store krav til utformingen av ordningen. Den må virke nøytralt og må den ikke være til hinder for at investorene kan oppnå en normal avkastning både på historiske investeringer og på investeringer fremover.

3. Nye investeringer – ren kontantstrømskatt: Finansdepartementet skriver at grunnrenteskatten for vindkraft vil bli utformet som en kontantstrømskatt der staten i praksis blir en passiv medeier i

vindkraftverkene. Finansdepartementet mener imidlertid uten fyllestgjørende begrunnelse at det er utfordringer med en kontantutbetaling av statens andel av investeringene inntil man har erfaring fra hvordan grunnrenteskatt for vindkraft virker og foreslår i stedet at negative skatteposisjoner fremføres med rente.

Det er etter næringens syn liten sannsynlighet for misbruk av ordningen og ingenting som tilsier at vindkraft skal behandles annerledes enn petroleum og vannkraft hva gjelder utbetaling av negativ grunnrente. Fremføring av negative skatteposisjoner gjør den ønskede og påståtte nøytraliteten avhengig av en rente investorene oppfatter som tilstrekkelig høy. Vi trenger ikke denne kompliserende faktoren.

Vindkraftnæringen mener at en ren kontantstrømskatt med kontantutbetalinger av negative grunnrenteposisjoner som for vannkraft, kan virke nøytralt på investeringer

Anbefaling:

- *For nye prosjekter må grunnrenteskatten utformes som en ren kontantstrømskatt med kontantutbetaling av negative grunnrenteposisjoner, som for vannkraft.*

4. Historiske investeringer må hensyntas gjennom unntak eller overgangsordning. Som KPMG har dokumentert for Norwea og Energi Norge (sml. vedlagte rapport) vil forslaget slik det er beskrevet medføre en reell konkursfare for flere vindkraftverk. Dette er en klar illustrasjon på den begrensede skatteevnen i prosjektene sett opp mot grunnrenteskatten.

En sterkt medvirkende årsak til dette er at historiske investeringer kun får adgang til å trekke fra resterende skattemessige avskrivninger mot grunnrenteskatten. Dette vil ramme kraftverk omfattet av de raskere avskrivningsreglene som ble innført for vindkraft særlig hardt.

Nye investeringer vil med kontantstrømskatten som er foreslått få fullt fradrag for investeringene mot grunnrenteskatten. Det er etter vårt syn i strid med et viktig prinsipp om likebehandling – ved at tidspunktet for investeringer i ellers like prosjekter skulle motivere en slik forskjellsbehandling. Dette er ikke bare klart urimelig, det vil kunne sette inngåtte industrikraftavtaler i fare og underminere investortillit Norge er avhengig av ikke minst i forbindelse med ønsket om investeringer i havvind.

For å unngå konkurser og urimelig forskjellsbehandling må en ordning på plass som sikrer eksisterende kraftverk en rimelig avkastning. Gitt at disse prosjektene ikke har gitt opphav til grunnrente over tid kan man argumentere for at det naturlige ville være et fritak fra grunnrenteskatten.

Anbefaling:

- *Det må først og fremst unngås at eksisterende prosjekter får fjernet en i de fleste tilfeller allerede marginal avkastning og i siste instans får problemer med betalingsforpliktelser.*
- *Dersom grunnrenteskatt innføres for historiske investeringer må en ordning komme på plass som kompenserer aktørene fullt ut for den andel av investeringen staten i realiteten tar ved innføring av en kontantstrømskatt.*

5. Nærmere om utforming og innslagspunkt mv. Det er etter vårt syn avgjørende at grunnrenteskatt tilpasses måten vindkraft faktisk bygges og finansieres på.

Svært ofte prosjektfinansieres vindkraftverk med relativt høy gjeldsgrad basert på en langsiktig industrikraftavtale – med mindre volumer i spotmarkedet. Forslaget legger imidlertid opp til at hovedregelen skal være ligning på basis av spotpriser, men at et fastprisunntak skal vurderes. Dette vil utgjøre en barriere for politisk ønskede industrikraftavtaler.

For mange nye prosjekter vil det ta tid å komme i grunnrenteskatteposisjon – og produksjonsavgift og naturressursskatt vil representere en vesentlig likviditetseffekt. Dette tilsier at produksjonsavgift og naturressursskatt gjøres fradragsberettiget i selskapsskatten, slik naturressursskatten er det for vannkraft.

Politisk ønsket «Nærvind» – 5-6 turbiner på bl.a. industriområder har en mer sårbar økonomi enn større vindkraftverk, og vil rammes hardt av grunnrenteskatt. Dette ettersom innslagspunktet er satt til 1 MW – ikke 10 MW som for vannkraft.

Anbefaling:

- *Grunnrenteskatten må baseres på faktiske inntekter og utgifter i vindkraftprosjektet.*
- *Adgangen til å legge fastprisavtaler til grunn for beskatningen må være betydelig videre enn for vannkraften. Dette betyr at vindkraft må lignes på oppnådde kraftinntekter, også når disse stammer fra avtaler direkte med forbruk*
- *Skatteyder må kunne trekke fra alle relevante kostnader, herunder også grunneiererstatninger*
- *Innslagspunktet for ordningen må være 10 MW som for vannkraft*
- *Produksjonsavgift og naturressursskatt må gjøres fradragsberettiget i selskapsskatten for selskap som ikke er i grunnrenteposisjon.*

6. Kommunal andel: En uttalt del av formålet med ordningen er å kompensere lokalsamfunn som påvirkes av utbyggingen – hvilket fornybarnæringen ønsker å støtte opp om.

At naturressursskatten skal inngå i inntektsfordelingen mellom kommuner betyr imidlertid at den i liten grad vil gå til lokalsamfunnene med de faktiske inngrepene – og derfor heller ikke øke den lokale forankringen tilstrekkelig. Tilsvarende viser tall fra KS at ekstrabevillingen i all hovedsak går til de største bykommunene.

Anbefaling:

- Skatter og avgifter som er ment å kompensere lokalsamfunn for ulemper med produksjon av fornybar energi må gå uavkortet til kommunen(e) med de faktiske inngrepene
- Naturressursskatten må, i likhet med produksjonsavgiften, tilfalle kommunen(e) med utbygging uavkortet.

For Energi Norge

For Norwea

Eivind Heløe, direktør

Øistein Schmidt Galaaen, direktør